

bovendien geen tijdverlies: op die manier kun je immers tegelijkertijd 'opfrissen' en checken of de leerlingen een instructie begrepen hebben, of linken leggen tussen gisteren en vandaag.

Naast deze spontane en onverwachte spreekmomenten voor een klas of groep, kun je leerlingen ook een 'presentatietje' laten geven. Als leerlingen iets nieuws moeten vertellen, kun je hun daar het best voorbereidingstijd voor geven, zodat ze kunnen nadenken over wat ze willen vertellen en over de taal die daarbij hoort. Denk maar aan:

- Vertellen wat je hebt gedaan of gemaakt: De leerlingen stellen hun memorykaartjes/stripverhaal voor en geven er uitleg bij.
- Voor sommige kinderen is het nog veiliger en/of motiverender als het 'tonen' niet rechtstreeks voor de klas moet, bijvoorbeeld door het op voorhand op te nemen op video: <https://www.youtube.com/watch?v=VlwotqYooyE>

4. Spreken buiten de klas

Tijdens de zomerschool kregen de nieuwkomers ook de kans om naar buiten te trekken, en 'echte Belgen' te bevragen over het leven in België. Dat is een hele uitdaging, maar het werkt enorm motiverend. Om de nieuwkomers zich voldoende veilig te laten voelen, kun je zo'n bevraging het best goed voorbereiden: *Wie doet het interview? Welke vragen stellen we? Wat doe je als je iets niet begrijpt? Wat doe je als je de geïnterviewde persoon iets niet begrijpt?* Ook de voorbereiding biedt heel veel spreekkansen! Een voorproefje van zo'n interview vind je hier: <https://www.youtube.com/watch?v=aGdGtTyAo6U>

Door op elk van de vier manieren spreekkansen te creëren voor nieuwkomers laat je verschillende soorten spreken aan bod komen. Bovendien bieden de diverse soorten activiteiten de mogelijkheid om tegemoet te komen aan zowel de verschillen in spreekdurf tussen de kinderen als de verschillende noden die ze ervaren.

Tussendoortjes

VOOR DE NT2-KLAS

In deze bijdrage bespreek ik enkele werkvormen die je kunt gebruiken in lessen Nederlands als tweede taal (NT2). Ze vragen weinig of geen voorbereiding, nemen niet veel leestijd in beslag en zijn bruikbaar in verschillende niveaus. Ideaal voor als je wat tijd over hebt dus!

Chloé Lybaert

1. VERHAAL-DOBBELSTENEN

Wat?

Verhaaldobbelstenen zijn dobbelstenen met afbeeldingen op, waarrond je een verhaal kunt verzinnen. Een voorbeeld hiervan zijn *Rory's Story Cubes*: drie sets van 9 dobbelstenen, één algemene en twee thematische sets (thema's 'acties' en 'reizen'). Met die verhaaldobbelstenen kun je verschillende werkvormen bedenken. Je verdeelt je klas bijvoorbeeld in groepjes van 4 of 5, en je geeft elk groepje een volledige of halve set dobbelstenen. Je laat hen gooien met de dobbelstenen, en vraagt hun om een verhaal te vertellen dat alle afbeeldingen met elkaar verbindt. De groepsleden kunnen ofwel elk om beurt een verhaal vertellen, ofwel vullen ze elkaars verhaal aan.

Doelgroep?

Verhaaldobbelstenen waren oorspronkelijk bedoeld voor kinderen die

Over de auteur

CHLOÉ LYBAERT

geeft Nederlands als tweede taal aan de Vakgroep Vertalen, Tolken en Communicatie van de Universiteit Gent

zelf nog geen verhalen kunnen lezen, maar ze zijn zeer geschikt om in te zetten in het vreemdetalenonderwijs, zowel bij jongeren als volwassenen. Je kunt de verhaaldobbelstenen gebruiken vanaf (het einde van) niveau A2; dan zouden de cursisten al over voldoende woordenschat en grammatica moeten beschikken om een verhaal te kunnen bedenken.

Vaardigheden?

Spreek- en formuleervaardigheid

Voor- en nadelen?

- + Je cursisten worden uitgedaagd om hun fantasie te gebruiken, maar krijgen toch afbeeldingen ter ondersteuning.
- + Je kunt er heel wat mee inoefenen: zinnen vormen, woordenschat (bij de thematische sets), de tijden van het werkwoord, enzovoort.
- + Het spel neemt zo weinig of zo veel tijd in beslag als je zelf wilt.
- De afbeeldingen bij de themati-

sche sets van *Rory's Story Cubes* zijn specifiek dan bij de algemene set. Dat kan positief zijn, bijvoorbeeld als je specifiek de woordenschat rond een bepaald thema wilt inoefenen, maar tegelijk worden de interpretatiemogelijkheden bij de verschillende afbeeldingen zo beperkter, en wordt de creativiteit van de cursisten op die manier wat aan banden gelegd.

2. LOOPDICTEE

Wat?

Je kiest een stuk tekst, en je hangt er verschillende kopieën van aan de muur in je klas. De groep wordt verdeeld in duo's, en het is de bedoeling dat die duo's zo snel mogelijk het stuk tekst kopiëren. Dat gebeurt als volgt: een persoon loopt naar een kopie van de tekst aan de muur, memoriseert een stuk, loopt terug en dicteert dat stuk aan de andere persoon. Na een alinea of zin worden de rollen omgedraaid. Het duo dat als eerste de tekst foutloos gekopieerd heeft, wint.

Tip: zorg ervoor dat je cursisten of leerlingen de woordenschat voor de leestekens kennen, zodat ze daarvoor geen andere taal hoeven te gebruiken!

Doelgroep?

Omdat je de moeilijkheidsgraad van het stuk tekst zelf kunt bepalen, kan deze opdracht in alle niveaus gebruikt worden.

Vaardigheden?

Lees-, spreek-, luister- en schrijfvaardigheid

Voor- en nadelen?

- + De cursisten/leerlingen zijn actief bezig. Het ideale tussendoortje wanneer ze even de concentratie verliezen.
- + De cursisten/leerlingen moeten nadenken over de spelling en uitspraak van woorden.

- + Omdat je de tekstjes zo snel mogelijk moet controleren op fouten, is deze werkvorm minder geschikt voor grote klasgroepen.

3. FOUTENTEKST

Wat?

Je kiest een luisterfragment (bijvoorbeeld een Nederlandstalig liedje) en je schrijft de tekst van dat fragment uit. Per alinea verander je enkele woorden. Tijdens de les deel je de tekst uit, en je laat het luisterfragment twee keer horen. Bij de eerste luisterbeurt moeten de cursisten of leerlingen in de tekst onderstrepen welke woorden volgens hen aangepast werden; bij de tweede luisterbeurt moeten ze het woord opschrijven dat ze horen in het fragment. Na het luisteren laat je ze per twee hun teksten vergelijken, en corrigeer je de tekst klassikaal.

Doelgroep?

Je kunt de moeilijkheidsgraad zelf bepalen, dus je kunt deze opdracht vanaf niveau A1 gebruiken. Je kunt ook kiezen welke woorden je vervangt (bijvoorbeeld moeilijke woorden qua betekenis/spelling of woorden die frequent in de tekst voorkomen) en door welke woorden je ze vervangt (bijv. minimale paren).

Vaardigheden?

Luistervaardigheid

Voor- en nadelen?

- + je vergroot de verstavaardigheid van je cursisten/leerlingen.
- + je kunt zowel oefenen op precies luisteren als op tekstbegrip.

4. WOORDENSLANG OP HET BORD

Wat?

Je verdeelt je klas in enkele groepen, en je maakt voor elke groep een kolom op het bord. Je schrijft een woord op het bord, en van elke groep moet één cursist/leerling zo snel mogelijk naar het bord komen om in de kolom van zijn/haar groep een woord op te schrijven dat start met de laatste letter van het vorige woord. Het volgende groepslid moet dan een woord opschrijven dat start met de laatste letter van het woord dat zijn/haar groepslid opschreef, enzovoort. De cursisten blijven verder schrijven tot jij beslist dat ze moeten stoppen (bijvoorbeeld als de kolommen bijna volgeschreven zijn).

Om te beslissen welke groep gewonnen heeft, kan je op twee manieren werken:

- Je telt het aantal woorden.
- Je geeft punten afhankelijk van de lengte van het woord: één punt voor een woord van 1-4 letters, en twee punten voor een woord van 5 letters of meer. Woorden met spelfouten en dubbele woorden tellen niet mee.

Doelgroep?

Deze opdracht werkt vanaf het einde van niveau A1: zodra je cursisten wat woordenschat verworven hebben, kun je deze opdracht gebruiken.

Vaardigheden?

Schrijfvaardigheid

Voor- en nadelen?

- + De cursisten/leerlingen zijn actief bezig. Het ideale tussendoortje wanneer je cursisten even de concentratie verliezen.
- + De cursisten/leerlingen moeten nadenken over de spelling van woorden.
- + Het spel neemt zo weinig of zo veel tijd in beslag als je zelf wil.